

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

PORADNIK

**DLA PODMIOTÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O PRYZNANIE POMOCY
W RAMACH PODDZIAŁANIA 4.2
„WSPARCIE INWESTYCJI W PRZETWARZANIE PRODUKTÓW
ROLNYCH, OBRÓT NIMI LUB ICH ROZWÓJ”
PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014-2020**

Warszawa, październik 2015 r.

Szanowni Państwo, Drodzy rolnicy!

Przed nami nowa perspektywa finansowa Wspólnej Polityki Rolnej. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – dzięki dotychczasowemu doświadczeniu, jest gotowa na podjęcie kolejnych zadań i sprawne wdrożenie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Polska będzie miała do wykorzystania do 2020 roku, w sumie 42,4 mld euro, z czego budżet PROW wynosi 13,5 mld euro (środki unijne i krajowe).

Najważniejszym zadaniem w obecnej perspektywie jest zwiększenie konkurencyjności i rentowności gospodarstw rolnych. W ramach PROW 2014-2020 przewidziano 25 form pomocy, w tym mające na celu wspomaganie rozwoju terenów wiejskich i podnoszenie ich atrakcyjności gospodarczej. Mają temu służyć m.in. pieniądze na rozwój usług i produkcji. Stąd przewidziane wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój. Fundusze te są skierowane nie tylko do zakładów, jak było do tej pory, ale także do rolników, domowników lub małżonków rolników rozpoczynających wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów. Zachęcam do skorzystania z tej możliwości.

Dotychczasowa Państwa aktywność, jest dobrym prognostykiem na przyszłość, w której dla obszarów wiejskich udostępnione zostaną nowe programy wsparcia. Ich realizacja może przyczynić się do utrzymania i wzmocnienia osiągniętych już efektów. Przekazuję na Państwa ręce niniejszy poradnik dotyczący wymogów i kryteriów naboru w zakresie wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych. Mam nadzieję, że przygotowany materiał informacyjny, pozwoli efektywnie wykorzystać środki przeznaczone na Wspólną Politykę Rolną.

Dodatkowe informacje, możecie Państwo uzyskać korzystając ze strony internetowej www.arimr.gov.pl. Polecam również bezpośredni kontakt z pracownikami biur powiatowych Agencji.

Liczę na owocną współpracę i życzę udanej lektury,

Poddziałanie 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”

Warunki ubiegania się o wsparcie.

Aby skutecznie ubiegać się o wsparcie, należy spełniać kryteria dostępu do pomocy określone w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 r. poz.1581).

Należy pamiętać, że pomoc przyznaje się:

- osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli:
 - wykonuje działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w ramach co najmniej jednego z rodzajów działalności wymienionych w załączniku nr 1 do niniejszego poradnika;
- rolnikowi będącemu osobą fizyczną, domownikowi lub małżonkowi tego rolnika, jeżeli:
 - podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie;
 - podejmuje wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych;
- działa jako przedsiębiorca prowadzący mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo;
- jest zdolny do zrealizowania operacji oraz osiągnięcia i zachowania celu;
- ma nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- zobowiąże się, że po złożeniu ostatniego wniosku o płatność do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej, będzie:
 - nabywał co najmniej 50% całkowitej ilości produktów rolnych przeznaczonych do produkcji lub sprzedaży hurtowej na podstawie co najmniej 3-letnich umów, obejmujących mechanizm ustalania cen nabycia produktów rolnych, zawieranych bezpośrednio z:
 - producentami rolnymi;
 - grupami, organizacjami producentów lub wstępnie uznanymi grupami producentów owoców i warzyw;
 - związkami grup lub zrzeszeniami organizacji producentów;
 - podmiotami wstępnie przetwarzającymi produkty rolne;
 - wykorzystywał do zamrażania i przechowywania co najmniej 50 % ilości produktów rolnych w ramach świadczenia usług w tym zakresie na podstawie co najmniej 3-letnich umów, zawieranych z producentami rolnymi lub podmiotami, które nabywają te produkty na podstawie umów zawartych z producentami rolnymi;
 - przetwarzał co najmniej 50% ilości produktów rolnych na podstawie co najmniej 3-letnich umów o świadczenie usług innych niż wymienione powyżej, zawieranych z producentami rolnymi lub podmiotami, które nabywają te produkty na podstawie umów zawartych z producentami rolnymi.

Na jakie inwestycje może być przyznana pomoc?

Planowana do realizacji inwestycja musi spełniać wymogi, aby została objęta wsparciem. Pomoc może być przyznana, jeżeli operacja:

- dotyczy przetwórstwa i wprowadzenia do obrotu produktów rolnych objętych załącznikiem 1 do Traktatu Wspólnot Europejskich (TWE) w zakresie określonym w Programie (patrz: wykaz PKD), przy czym produkt będący wynikiem przetwarzania musi być również produktem rolnym (w przypadku wniosków składanych przez rolników, domowników, małżonków rolników operacja nie może dotyczyć handlu hurtowego);
- związana jest z modernizacją lub budową zakładów przetwórstwa produktów rolnych lub infrastruktury handlu hurtowego produktami rolnymi;
- spełnia wszystkie wymagania określone przepisami prawa, mające do niej zastosowanie;
- realizowana jest w zakładzie spełniającym obowiązujące standardy higieniczno-sanitarne, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt;
- nie dotyczy sprzedaży detalicznej (nie dotyczy naboru tematycznego tj. rolnika, domownika lub małżonka rolnika, rozpoczynającego prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych);
- nie jest finansowana z udziałem innych środków publicznych;
- będzie realizowana w nie więcej niż 4 etapach lub nie więcej niż 2 etapach (w przypadku, gdy wysokość pomocy nie przekracza 3 mln zł), a w przypadku operacji obejmującej inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu – maksymalnie w 5 etapach;
- płatność ostateczna musi obejmować nie mniej niż 25% łącznej planowanej wysokości pomocy.

W sektorach przetwórstwa i wprowadzania do obrotu: mleka i wyrobów mleczarskich, mięsa, owoców i warzyw oraz zbóż, wsparcie nie może dotyczyć **budowy nowych zakładów** (nie dotyczy naboru tematycznego tj. rolnika, domownika lub małżonka rolnika, rozpoczynającego prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych).

Na jakie wsparcie można liczyć?

Pomoc jest udzielana w formie refundacji części poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji. Refundacji podlegają koszty inwestycji kwalifikującej się do wsparcia, poniesione przez beneficjenta, w wysokości do 50 % kosztów kwalifikowanych.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu wynosi:

- 300 tys. zł, w przypadku rolnika, domownika lub małżonka rolnika, rozpoczynającego działalność objętą wsparciem;
- 3 mln zł, w przypadku przedsiębiorstw zajmujących się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych;
- 15 mln zł, w przypadku przedsiębiorstwa będącego związkiem grup producentów rolnych lub zrzeszeniem organizacji producentów w rozumieniu przepisów ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach.

Minimalna wysokość pomocy przyznana na realizację jednej operacji wynosi odpowiednio 10 tys. zł (rolnicy) oraz 100 tys. zł (pozostałe podmioty).

Wnioskodawcy mają również możliwość korzystania z zaliczek na realizację operacji. Warunkiem wypłaty zaliczki jest ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia właściwego wydatkowania zaliczek w postaci gwarancji odpowiadającej 100% kwoty zaliczki.

Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy będzie musiał udowodnić, że realizacja operacji i osiągnięcie zakładanych celów nie byłoby możliwe bez udziału środków publicznych. Za kwalifikowane będą uznane te zadania, których realizacja jest niezbędna do osiągnięcia celu operacji.

Co finansujemy?

Do kosztów kwalifikowalnych operacji, które kwalifikują się do wsparcia, zalicza się koszty:

- 1) zakupu (wraz z instalacją) lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności:
 - a) maszyn lub urządzeń do:
 - magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania;
 - przetwarzania produktów rolnych;
 - magazynowania produktów rolnych lub półproduktów oraz przygotowania ich do sprzedaży;
 - b) aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
 - c) oprogramowania służącego do zarządzania przedsiębiorstwem lub sterowania procesem produkcji, lub magazynowania;
 - d) wdrożenia systemów zarządzania jakością;
 - e) rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, jeżeli przeniesienie własności rzeczy na beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną;
 - f) opłat za patenty i licencje;
- 2) budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją:
 - a) budynków i budowli wykorzystywanych do produkcji, magazynowania, handlu hurtowego lub kontroli laboratoryjnej produktów rolnych (obiektów podstawowych);
 - b) budynków i budowli infrastruktury technicznej związanej z użytkowaniem obiektów podstawowych:
 - innych niż związanych z ochroną środowiska;
 - kotłowni, oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną i obiektów wykorzystywanych do produkcji biogazu, związanych z ochroną środowiska;
 - c) pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;

„Koszty budowlane” będą kwalifikowane wyłącznie w zakresie niezbędnym do wdrożenia inwestycji polegającej na zakupie maszyn i urządzeń, natomiast zakup środków transportu i używanych maszyn, urządzeń lub sprzętu jest całkowicie wykluczony z finansowania.

- 3) Do kosztów kwalifikowalnych zaliczyć można koszty ogólne w wysokości nieprzekraczającej 10 % pozostałych kosztów kwalifikowalnych, obejmujące m.in. koszty:
 - a) przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:
 - kosztorysów;
 - projektów technologicznych, architektonicznych lub budowlanych;
 - b) przygotowania biznesplanu;
 - c) sprawowania nadzoru inwestorskiego, autorskiego, urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;

Do kosztów zakupu maszyn, narzędzi lub urządzeń lub aparatury pomiarowej i kontrolnej, zalicza się koszty transportu do miejsca realizacji operacji:

- materiałów służących realizacji operacji,
- maszyn i urządzeń objętych operacją.

Od kiedy można składać Wniosek o przyznanie pomocy (WoPP)?

Informacja o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy przekazywana jest przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy podawane jest do publicznej wiadomości na stronie internetowej administrowanej przez Agencję – www.arimr.gov.pl, co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu krajowym oraz w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji. W dniu podania do publicznej wiadomości ogłoszenia, o którym mowa powyżej, Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy, wzór biznesplanu oraz wzory oświadczeń dołączanych do wniosku.

Minimalny termin od ogłoszenia do rozpoczęcia naboru wynosi 30 dni. Jest to czas, który podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy powinien wykorzystać na przygotowanie dokumentów oraz zgromadzenie niezbędnych załączników, które powinny zostać złożone wraz z Wnioskiem o przyznanie pomocy.

Czy WoPP powinien być wypełniony w całości i jakie dokumenty powinno się do niego załączyć?

Wniosek o przyznanie pomocy oraz biznesplan powinny zostać wypełnione we wszystkich pozycjach. Dane zawarte w tych dokumentach będą stanowiły podstawę do przeprowadzenia rankingu projektów i ustalenia kolejności przysługiwania pomocy. Do Wniosku powinny również zostać załączone wszystkie niezbędne dokumenty. Poprawnie wypełniony (zgodnie z Instrukcją) i kompletny Wniosek daje gwarancję szybkiej jego obsługi przez Agencję.

Należy pamiętać, że:

- dane zawarte we Wniosku o przyznanie pomocy oraz w załącznikach wykorzystywane będą do rankingowania projektów i ustalania kolejności przysługiwania pomocy. Nawet w sytuacji uzupełnienia, w trakcie rozpatrywania wniosku, niezbędnych informacji, mających wpływ na kolejność przysługiwania pomocy, nie będzie możliwości poprawy pozycji wniosku na liście rankingowej;
- w przypadku braku numeru identyfikacyjnego producenta, Agencja pozostawi Wniosek bez rozpatrzenia.

Wniosek o przyznanie pomocy oraz formularze udostępnione przez Agencję, powinny zostać wypełnione zgodnie z Instrukcją w czytelny sposób oraz powinny zostać podpisane przez wnioskodawcę lub ustanowionego pełnomocnika.

Gdzie i w jakiej formie składa się WoPP?

Wniosek o przyznanie pomocy wraz z załącznikami w wersji papierowej, składa się w terminie trwania naboru w oddziale regionalnym Agencji, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania/siedziby firmy. Można to zrobić na dwa sposoby, tj. osobiście lub przez upoważnioną do tego osobę albo przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce operatora wyznaczonego. W przypadku osobistego złożenia Wniosku w OR ARiMR lub przez upoważnioną osobę, zostanie wydane potwierdzenie jego złożenia. W jednym roku w ramach danego poddziałania można złożyć jeden Wniosek o przyznanie pomocy.

Należy pamiętać, że w ramach naboru wniosków o przyznanie pomocy można złożyć tylko jeden wniosek o przyznanie pomocy:

- na jeden podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy-w przypadku wniosku składnego przez rolnika, domownika lub małżonka rolnika;
- dotyczący danego przedsiębiorstwa albo jego wyodrębnionej części - w przypadku pozostałych podmiotów.

Rozpatrywanie wniosku.

Wnioski o przyznanie pomocy podlegają ocenie w zakresie kryteriów wyboru operacji, wynikiem czego jest ustalenie kolejności przysługiwania pomocy.

O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów przyznanych na podstawie kryteriów wyboru określonych w rozporządzeniu MRiRW dla poddziałania 4.2, przy czym aby zakwalifikować się do ubiegania o wsparcie podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy musi uzyskać co najmniej:

- 6,5 pkt – zakłady przetwórcze
- 5 pkt – rolnicy.

W przypadku operacji o tej samej liczbie punktów, pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja realizowana przez osobę młodszą- w przypadku wniosków składanych przez rolników, domowników i małżonków rolników; z niższą wnioskowaną kwotą pomocy- w przypadku pozostałych podmiotów.

I. W przypadkach podmiotów wykonujących działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych punkty przyznaje się z tytułu:

- 1) prowadzenia działalności jako: grupa producentów rolnych, organizacja producentów, związek grup producentów rolnych lub zrzeszenie organizacji producentów, spółdzielnia - 5 punktów,
- 2) złożenia deklaracji, że po zakończeniu operacji będzie nabywał produkty do produkcji na podstawie co najmniej 3-letnich umów, zawartych bezpośrednio z producentami rolnymi, na poziomie przekraczającym 75 % całkowitej ilości nabywanych produktów rolnych - 5 punktów,
- 3) innowacyjności operacji – 5 punktów, bądź powiązania jej z ochroną środowiska lub przeciwdziałaniem zmianom klimatu - 5 punktów,
- 4) uczestnictwa w unijnych lub krajowych systemach jakości w zakresie objętym operacją - 3 punkty, przetwarzania produktów rolnych pochodzących bezpośrednio od producentów ekologicznych w wysokości co najmniej 10% całkowitej ilości surowców niezbędnych do produkcji (po zakończeniu realizacji operacji) - 5 punktów,
- 5) realizacji operacji w gminach należących do powiatów, w których bezrobocie, według danych publikowanych przez GUS było:
 - a) najwyższe w kraju przyznaje się - 4 punkty,

- b) niższe niż bezrobocie, o którym mowa w lit. a przyznaje się liczbę punktów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, która jest proporcjonalnie mniejsza od liczby punktów określonej w lit. a, zgodnie z wartością bezrobocia,
- 6) realizacji operacji w ramach wybranych sektorów przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych tj. mleka, mięsa, owoców i warzyw oraz zbóż przyznaje się - 2 punkty.

II. W przypadku rolników rozpoczynających prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania produktów rolnych punkty przyznaje się z tytułu:

- 1) złożenia wniosku przez osobę poniżej 40 roku życia - 3 punkty,
- 2) innowacyjności operacji -5 punktów, bądź powiązania jej z ochroną środowiska lub przeciwdziałaniem zmianom klimatu - 5 punktów,
- 3) uczestnictwa w unijnych lub krajowych systemach jakości w zakresie objętym operacją - 3 punkty
lub
przetwarzania produktów rolnych pochodzących bezpośrednio od producentów ekologicznych w wysokości co najmniej 10% całkowitej ilości surowców niezbędnych do produkcji - 5 punktów,
- 4) realizacji operacji w gminach należących do powiatów, w których bezrobocie, według danych publikowanych przez GUS było:
 - a) najwyższe w kraju przyznaje się - 4 punkty,
 - b) niższe niż bezrobocie, o którym mowa w lit. a przyznaje się liczbę punktów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, która jest proporcjonalnie mniejsza od liczby punktów określonej w lit. a, zgodnie z wartością bezrobocia,
- 5) realizacji operacji w ramach wybranych sektorów przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych tj. mleka, mięsa, owoców i warzyw oraz zbóż przyznaje się - 2 punkty.

Prezes Agencji, nie później niż w terminie 90 dni od dnia upływu terminu składania Wniosków, podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, informacje o kolejności przysługiwania pomocy w województwie mazowieckim i łącznie w pozostałych województwach.

UWAGA !!!

- im lepiej przygotowany Wniosek o przyznanie pomocy, tym sprawniej zostanie on oceniony przez pracownika Agencji;
- na udzielenie odpowiedzi na przesłane pismo wzywające do uzupełnienia brakujących dokumentów / złożenie wyjaśnień, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy będzie miał **14 dni** od dnia jego otrzymania;
- w przypadku niezłączenia do ww. pisma brakujących dokumentów **nie będzie już możliwości ich uzupełnienia.**

Od kiedy można rozpocząć realizację projektu?

Koszty związane z realizacją operacji mogą być ponoszone dopiero od dnia podpisania umowy o przyznaniu pomocy. Wyjątek stanowią koszty ogólne związane z realizowaną operacją, poniesione jednak nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2014 roku.

W przypadku zakładów istniejących, do kosztów kwalifikowalnych będzie można zaliczyć również koszty poniesione przez wnioskodawcę przed dniem zawarcia umowy, lecz nie wcześniej niż od dnia, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy. Warunkiem jest jednak podpisanie umowy z ARiMR.

Podpisanie Umowy o przyznaniu pomocy.

Przed podpisaniem umowy Beneficjent powinien zapoznać się z jej treścią, w tym szczególnie z zapisami dotyczącymi zobowiązań, jakie ciążyć będą na nim po zakończeniu inwestycji i jej rozliczeniu. Powinien mieć pewność, iż będzie w stanie wywiązać się z tych zobowiązań, w tym utrzymania wskaźników osiągnięcia celu operacji.

Umowa przyznania pomocy jest zawierana na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na stronach internetowych Agencji. Umowa ta określa m.in.:

- zakres i cel projektu;
- prawa i obowiązki stron (ARiMR i Beneficjenta);
- wysokość i maksymalny poziom przyznanej pomocy;
- zobowiązania Beneficjenta;
- warunki i okoliczności, w jakich umowa może być zmieniona;
- tryb i warunki dokonywania płatności;
- tryb i warunki wypłaty i zwrotu zaliczki.

Zabezpieczeniem należytego wykonania przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest:

- weksel niepełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję;
- gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa - w przypadku operacji realizowanej w kilku etapach.

Czy wnioskodawcy mogą ubiegać się o zaliczki?

Zgodnie z art. 45 pkt 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, „Beneficjenci wsparcia inwestycyjnego mogą zwracać się do właściwych agencji płatniczych o wypłatę zaliczki w wysokości do 50 % pomocy publicznej związanej z daną inwestycją, jeżeli taką możliwość przewiduje program rozwoju obszarów wiejskich”. Jednocześnie, zgodnie z art. 63 ww. rozporządzenia, „Wypłacenie zaliczki podlega ustanowieniu gwarancji bankowej lub równoważnej gwarancji odpowiadającej 100 % kwoty zaliczki (...)”.

Dodatkowo, zgodnie z art. 20 Ustawy z dnia 27 maja 2015 roku o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, istnieje możliwość ubiegania się o zaliczkę. Jednocześnie, zgodnie z art. 21 ust. 5 tej Ustawy, „Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb udzielania, rozliczania i zwrotu zaliczek oraz formy i sposób zabezpieczenia wypłaconych zaliczek, mając na uwadze zakres i należyte zabezpieczenie realizowanej operacji”. Zgodnie z art. 21 ust. 4 ww. Ustawy, zaliczka jest wypłacana Beneficjentowi po ustanowieniu i wniesieniu przez niego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o przyznaniu pomocy.

Postępowanie ofertowe.

Po dokonaniu zakupu towaru/usługi przed podpisaniem umowy z wykonawcą oraz przed złożeniem wniosku o płatność, w przypadku operacji obejmujących zadania, których planowany koszt w kwocie netto przekracza 20 tys. złotych, wymagane jest przeprowadzenie postępowania ofertowego.

Termin „zadanie” należy rozumieć jako pozycję w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, taką jak: dostawa od jednego dostawcy określonej ilości przedmiotu lub wyspecyfikowanej grupy przedmiotów o ściśle określonym przeznaczeniu lub funkcjonalności, robota budowlana mogąca składać się z jednej roboty bądź kilku robót o tym samym przeznaczeniu, usługa mogąca składać się z jednej usługi bądź kilku rodzajów usług o tym samym przeznaczeniu.

UWAGA!!!! Dokumentację z przeprowadzonego postępowania ofertowego Beneficjent dostarcza jako załącznik do wniosku o płatność. Jeżeli operacja realizowana jest w więcej niż jednym etapie dokumentację dołącza się do tego wniosku o płatność, w którym przedstawione są do refundacji koszty wynikające z tego postępowania ofertowego.

Beneficjent zobowiązany jest do ponoszenia wszystkich kosztów kwalifikowalnych z zachowaniem zasad określonych w Zasadach konkurencyjności wydatków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, stanowiących załącznik do umowy o przyznaniu pomocy. Wydatki poniesione z naruszeniem *Zasad konkurencyjności* mogą zostać uznane za niekwalifikowalne w całości lub w części, w zależności od wagi tego naruszenia.

Należy pamiętać, że:

- koszty powinny być ponoszone w formie rozliczenia bezgotówkowego przeprowadzonego poleceniem przelewu;
- zapłaty nie można dokonywać gotówką;
- projekt nie może być finansowany innymi środkami publicznymi.

Jak długo mogą realizować projekt i co jeśli nie zdążą ze wszystkim?

Od dnia podpisania umowy, beneficjentowi zaczyna biec termin na realizację operacji, który wynosi:

- przy inwestycjach jednoetapowych 24 miesiące,
- przy inwestycjach dwuetapowych 36 miesięcy.

W przypadku operacji obejmujących inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu, operacja będzie realizowana w nie więcej niż 5 etapach. Kwestie terminów dotyczących realizacji operacji uregulowane są w umowie o przyznaniu pomocy.

Istotne jest, aby operację realizować **zgodnie z postanowieniami zawartej umowy** o przyznaniu pomocy zarówno w zakresie realizacji zestawienia rzeczowo-finansowego, jak i nabywania towarów i usług od dostawców wyłonionych w drodze postępowań ofertowych.

Zakończenie realizacji operacji.

Po zakończeniu realizacji operacji, beneficjent osobiście lub przez upoważnioną osobę składa w tym samym OR ARiMR co Wniosek o przyznanie pomocy, *Wniosek o płatność* wraz z załącznikami, którego formularz udostępniony jest na stronie Agencji. Na miejscu wykonywane są kopie niektórych dokumentów i ostemplowywane za zgodność z oryginałem oraz, że zostały przedstawione do refundacji w ramach PROW 2014-2020.

Do dnia złożenia *wniosku o płatność* wszystkie maszyny, urządzenia, infrastruktura, wyposażenie zakupione w ramach operacji powinny być zamontowane, uruchomione i sprawne, obiekty budowlane – odebrane i dopuszczone do użytkowania, jeśli wymagają tego przepisy obowiązującego prawa.

Kompletowanie Wniosku o płatność (WoP).

Jeżeli *wniosek płatność* nie został wypełniony we wszystkich wymaganych pozycjach lub nie dołączono do niego wymaganych dokumentów lub *wniosek*, lub dokumenty nie spełniają innych wymagań, Agencja wzywa beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Jeżeli beneficjent pomimo wezwania, nie usunął braków w wyznaczonym terminie, Agencja wzywa ponownie beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Jeżeli beneficjent, pomimo ponownego wezwania, nie usunął braków Agencja rozpatruje *wniosek* w zakresie w jakim został wypełniony oraz na podstawie dołączonych i poprawnie sporządzonych dokumentów.

Agencja, w trakcie rozpatrywania *wniosku*, może wzywać beneficjenta, w formie pisemnej, do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

Agencja rozpatruje *wniosek* w terminie 3 miesięcy i dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu *wniosku o płatność*.

Wezwanie przez Agencję beneficjenta do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie wypłaty pomocy wstrzymuje bieg terminu rozpatrywania *wniosku* do czasu wykonania przez beneficjenta tych czynności. Jeżeli w trakcie rozpatrywania *wniosku* niezbędne jest uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu, lub zajdą nowe okoliczności budzące wątpliwości, co do możliwości wypłaty pomocy, termin rozpatrywania *wniosku* wydłuża się o czas niezbędny do uzyskania wyjaśnień lub opinii, o czym Agencja informuje na piśmie beneficjenta.

Agencja, na uzasadnioną prośbę beneficjenta, może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu wykonania przez niego określonych czynności w toku postępowania w sprawie wypłaty pomocy o okres nieprzekraczający 30 dni.

Kontrola poprawności realizacji operacji.

W trakcie oceny *Wniosku o płatność*, operacja może zostać skierowana do przeprowadzenia wizyty / kontroli w miejscu jej realizacji. OR ARiMR informuje beneficjenta o tym fakcie podając termin jej przeprowadzenia. Podczas czynności kontrolnych pracownicy będą przeglądali m. in. oryginały dokumentów związanych z operacją, wykonanie zakresu rzeczowego operacji pod kątem zgodności z umową o przyznanie pomocy i *Wnioskiem o płatność*, numery seryjne nabytych maszyn i urządzeń oraz wykonywali będą dokumentację fotograficzną. Podczas wizyty / kontroli w miejscu niezbędna jest obecność beneficjenta lub upoważnionej osoby (konieczność podpisania raportu z czynności kontrolnych). Beneficjent ma prawo wystąpić o zmianę terminu przeprowadzenia wizytacji. W tym celu należy poinformować OR ARiMR.

Obowiązki Beneficjenta po uzyskaniu refundacji.

Zgodnie z *umową o przyznaniu pomocy* Beneficjent przez okres 5 lat od dnia wypłaty płatności ostatecznej jest zobowiązany m.in. do:

- osiągnięcia i zachowania celu operacji;
- umożliwienia przeprowadzenia kontroli związanych z przyznaną pomocą;
- przestrzegania ograniczeń lub warunków w zakresie:
 - a) przenoszenia własności lub posiadania rzeczy nabytych w ramach realizacji operacji lub sposobu ich wykorzystywania;
 - b) sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą;

- c) sposobu nabywania produktów rolnych lub zawierania innych umów związanych z realizacją operacji.
- przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą;
 - nabywania produktów rolnych na podstawie co najmniej 3-letnich umów, zawierających mechanizm ustalania cen, zawartych bezpośrednio z producentami rolnymi.

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje?

- w oddziałach regionalnych ARiMR
- pod bezpłatnym numerem infolinii - **0 800 38 00 84**
- na stronach internetowych: ARiMR (www.arimr.gov.pl) oraz MRiRW (www.minrol.gov.pl).

<i>Numer Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)</i>	<i>Sektory objęte wsparciem (wg. Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach podziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”</i>
10.11.Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu- w zakresie uboju nie dotyczy działalności w zakresie nieobjętym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej (Dz. U. Nr 98, poz.630)
10.12.Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu- w zakresie uboju nie dotyczy działalności w zakresie nieobjętym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej (Dz. U. Nr 98, poz.630)
10.13.Z	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
10.31.Z	Przetwórstwo i konserwowanie ziemniaków
10.32.Z	Produkcja soków z owoców i warzyw
10.39.Z	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw
10.41.Z	Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych
10.51.Z	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
10.61.Z	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż
10.62.Z	Wytwarzanie skrobi i produktów skrobiowych - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwarzania ziemniaków lub zboża na skrobię
10.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji wyrobów z jaj
10.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwórstwa miodu
10.91.Z	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
10.92.Z	Produkcja gotowej karmy dla zwierząt domowych
11.01.Z	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji alkoholu etylowego, po przetworzeniu przeznaczonego do spożycia
11.03.Z	Produkcja cydru i pozostałych win owocowych, z wyłączeniem produkcji wyrobów winopochodnych i winopodobnych
13.10.D	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie wydobywania włókna ze słomy lnianej i konopnej

20.14.Z	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji alkoholu etylowego nieprzeznaczonego do spożycia
46.21.Z	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie sprzedaży hurtowej zboża, rzepaku, szyszek chmielu lub wprowadzania do obrotu materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych
46.22.Z	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin
46.31.Z	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw
46.32.Z	Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa
46.33.Z	Sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie sprzedaży hurtowej mleka i wyrobów mleczarskich
52.10.B	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów - dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie usługowego zamrażania i przechowywania produktów rolnych
	przetwórstwa roślin na produkty, które są wykorzystywane na cele energetyczne,